

kazen ga še bolj omadežuje, nego pa zločin sam!“

Tak je torej Nietzschejev „nadčlovek“. Sicer se je v umetnosti že večkrat ponavljal nazor o neomejeni svobodi ženijalnih mož, in nikakor ni novo, da se navadni in „veliki“ možje merijo z dvojno mero, a tako odločno še nihče ni učil nauka o „nadčloveku“, kakor Nietzsche. V treh rodovih bi se po njegovih mislih dal doseči tak „nadčlovek“, seveda le iz najčistejšega plemena. Nietzsche misli celo, da bi kazalo „brez usmiljenja“ pokončati vse slabotne in betežne ljudi, ker ti slabé plemo in je zadržujejo v razvoju k „nadčloveku“.

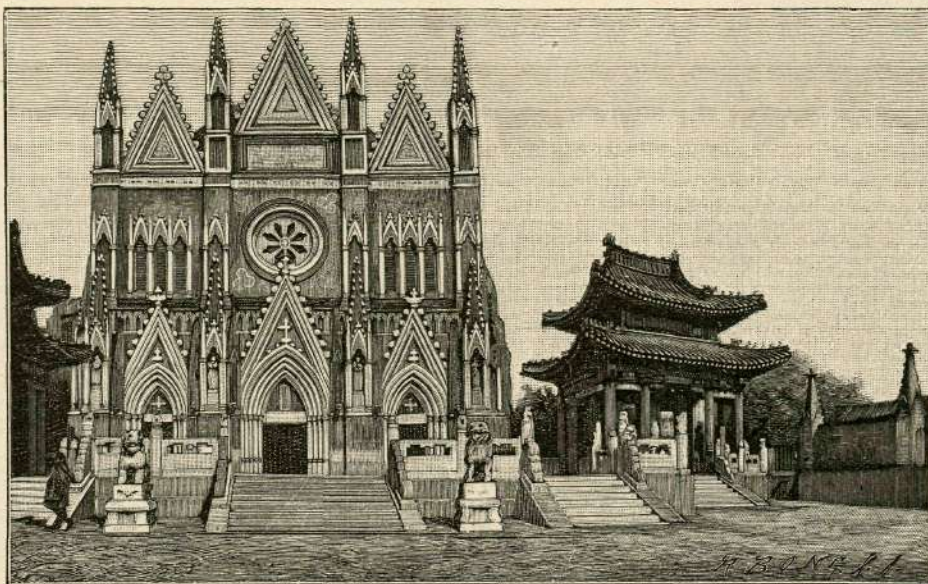
Vse se lomi, vse se zopet sestavlja, vekomaj se zida ista hiša bitja. Vse se poslavlja, vse se zopet pozdravlja; vekomaj si je zvest bitja obroč.

Vsak hip se začnjenja bitje; okoli vsake točke tukaj se vrti krogla tam Povsod je sredi. Prihod je steza večnosti.

Saj tvoje živali to dobro vedo, o Zarathustra, kdo da si in kdo moraš postati: Glej, ti si učitelj večnega povratka — to je tako tvoja usoda.

Glej, mi vemo, kaj učiš: da se vse stvari povračajo in mi sami z njimi, in da smo že nekaterekrat bili in vse stvari z nami.

Jaz pridem zopet, s tem solncem, s to zemljo, s tem orlom, s to kačo — ne k novemu življenju ali k boljšemu življenju ali k podobnemu življenju:

Katoliška stolnica v Tientsinu.

Seveda so to le prazne izmišljotine pregrete domišljije. Česar niti hladni mislec Darwin ni mogel dokazati, to tem manj verujemo vročeglavemu Nietzscheju, tem manj, ker sam uči nauk, ki je tej teoriji čisto nasproten, namreč nauk o „večnem povratku“. (Die ewige Wiederkunft.) Kot vzorec Nietzschejevega sloga postavimo tu-sem nekaj takih izrekov.

Tako je rekel Zarathustra:

Vse prehaja, vse se povrača; večno se vrti bitja kolo. Vse umira, vse se zopet oživlja, vekomaj teka bitja leto.

jaz pridem vekomaj zopet k istemu in jednakeму življenju, v največjem in v najmanjšem, da učim zopet vseh stvari povratek, —

da govorim zopet besedo o velikem človeškem in zemeljskem poldnevu, da zopet oznanjam ljudem nadčloveka.

Govoril sem svojo besedo, jaz se razbijem ob svoji besedi: tako hoče moja večna usoda, kot prorok poginjam.

Ali se ne čita to modrovanje, kakor — dekadenci pesem? Res opazujemo v novem dekadenci slovstvu poglavitne nazore Nietzschejeve, le še bolj nejasno in tajinstveno. Tudi tem otrokom nove dobe je zamrl